

Anvendelsen af kønssorteret sæd i Danmark - april 2011

Dansk produceret kønssorteret sæd (KSS) blev frigivet kommercielt d. 1. maj 2007. For at følge anvendelsen og vise opnåede drægtighedsresultater af KSS er nedenstående statistik udarbejdet. Statistikken er beregnet d. 27. april 2011.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Statistikken er opdelt i 6 afsnit:

1. Forbrug af KSS generelt
2. Forbrug af KSS i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
3. Reproduktionsresultater for kvier i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
4. Reproduktionsresultater for 1. lakt. køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
5. Reproduktionsresultater for 2. lakt. køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS
6. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige lakt. køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

1. Forbrug af KSS generelt

Tabel 1 viser det totale forbrug af KSS og almindelig sæd i det seneste år. Der er en tendens til, at KSS anvendes i større udstrækning til kvierne end køerne.

Tabel 1. Antal insemineringer med hhv. KSS og almindelig sæd i de seneste 12 måneder

Racer	Kvier/køer	KSS		Alm. sæd	
		Antal ins.	%	Antal ins.	%
RDM	Kvier	4.625	15,75	24.736	84,25
	Køer - 1. lakt.	740	2,47	29.250	97,53
	Køer - 2. lakt.	336	1,60	20.653	98,40
	Køer - øvr. lakt.	407	1,82	21.901	98,18
HOL	Kvier	37.382	13,64	236.668	86,36
	Køer - 1. lakt.	4.225	1,37	305.222	98,63
	Køer - 2. lakt.	2.049	0,91	222.729	99,09
	Køer - øvr. lakt.	1.893	0,84	224.167	99,16
Jersey	Kvier	6.546	13,53	41.846	86,47
	Køer - 1. lakt.	3.142	6,40	45.942	93,60
	Køer - 2. lakt.	1.807	5,15	33.268	94,85
	Køer - øvr. lakt.	1.747	3,87	43.429	96,13
DRH	Kvier	491	11,86	3.650	88,14
	Køer - 1. lakt.	84	1,79	4.599	98,21
	Køer - 2. lakt.	36	1,11	3.221	98,89
	Køer - øvr. lakt.	37	1,12	3.273	98,88

2. Forbrug af KSS i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

En stor del af malkekvægsbesætninger bruger ikke KSS og andre bruger kun KSS i meget begrænset udstrækning. Tabel 2a viser, antal besætninger som i de sidste 12 måneder har foretaget mere end 20 insemineringer i alt, samt andelen af disse som bruger mere end 10 % KSS. Blandede besætninger kan indgå hos flere racer, hvorfor det totale antal besætninger i tabel 2a er større end det reelle antal malkekvægsbesætninger i Danmark.

Tabel 2a viser, at en tredjedel af alle røde og Holstein besætninger bruger mere end 10% KSS til kvierne, mens det er halvdelen hos Jersey. Der anvendes generelt mindre KSS hos køerne, dog bruger en tredjedel af Jersey besætninger mere end 10% KSS til køerne og min 5 stk.

Tabel 2a. Antal besætninger i alt, samt besætninger som bruger mere end 10 % KSS og min 5 stk. i de seneste 12 måneder. Min. 20 insemineringer hos hhv. kvier og køer i 1., 2. og senere laktationer

Racer	Kvier/køer	Besætninger i alt % af alle besætninger som anvender mere end 10% KSS	
RDM	Kvier	375	36,27
	Køer - 1. lakt.	401	4,24
	Køer - 2. lakt.	326	3,37
	Køer - øvr. lakt.	316	4,75
HOL	Kvier	2701	28,17
	Køer - 1. lakt.	2723	3,20
	Køer - 2. lakt.	2508	1,95
	Køer - øvr. lakt.	2485	1,85
Jersey	Kvier	447	36,24
	Køer - 1. lakt.	438	16,89
	Køer - 2. lakt.	386	14,25
	Køer - øvr. lakt.	437	10,53
	Kvier	56	21,43
	Køer - 1. lakt.	50	4,00

DRH	Køer - 2. lakt. 36	0,00
	Køer - øvr. lakt. 42	0,00

For at få et indtryk af anvendelsen af KSS i besætninger med systematisk brug er andelen af alle insemineringer og første insemineringer med KSS beregnet. Tabel 2b viser andelen af KSS blandt alle de foretagne insemineringer, mens tabel 2c viser andelen af KSS blandt de foretagne 1. insemineringer.

Sammenligning af tabel 1 og 2b viser, at det er en meget stor andel af det totalt forbrugte KSS som anvendes i besætninger, der systematisk bruger KSS.

Tabel 2b. Antal insemineringer i besætninger med anvendelse af minimum 10 % kønssorteret i de seneste 12 måneder. Minimum 20 insemineringer hos hhv. kvier og køer i 1., 2. og senere laktationer

Racer	Kvier/køer	KSS		Alm. Sæd	
		Antal	ins. %	Antal	ins. %
RDM	Kvier	3.968	35,52	7.202	64,48
	Køer - 1. lakt.	382	25,13	1.138	74,87
	Køer - 2. lakt.	151	25,34	445	74,66
	Køer - øvr. lakt.	211	26,05	599	73,95
HOL	Kvier	34.627	35,09	64.052	64,91
	Køer - 1. lakt.	2.918	26,18	8.226	73,82
	Køer - 2. lakt.	1.212	28,28	3.073	71,72
	Køer - øvr. lakt.	1.100	28,26	2.792	71,74
Jersey	Kvier	5.719	29,87	13.428	70,13
	Køer - 1. lakt.	2.463	26,88	6.701	73,12
	Køer - 2. lakt.	1.376	27,81	3.572	72,19
	Køer - øvr. lakt.	1.250	24,49	3.854	75,51
DRH	Kvier	360	47,68	395	52,32
	Køer - 1. lakt.	19	18,63	83	81,37
	Køer - 2. lakt.	-	-	-	-
	Køer - øvr. lakt.	-	-	-	-

Sammenligning af tabel 2b og 2c viser, at KSS udgør en større andel af 1. insemineringerne end af alle insemineringer. Hvis køerne og kvierne ikke bliver drægtige ved 1. inseminering skiftes til almindelig sæd.

Tabel 2c. Antal 1. insemineringer i besætninger med anvendelse af minimum 10 % kønssorteret i de seneste 12 måneder. Minimum 20 insemineringer hos hhv. kvier og køer i 1., 2. og senere laktationer

Racer	Kvier/køer	Kønssorteret sæd		Alm. Sæd	
		Antal	ins. %	Antal	ins. %
RDM	Kvier	3.010	48,36	3.214	51,64
	Køer - 1. lakt.	242	34,57	458	65,43
	Køer - 2. lakt.	92	34,07	178	65,93
	Køer - øvr. lakt.	133	33,93	259	66,07
HOL	Kvier	25.433	49,39	26.066	50,61
	Køer - 1. lakt.	1.749	35,58	3.166	64,42
	Køer - 2. lakt.	693	35,81	1.242	64,19
	Køer - øvr. lakt.	592	33,22	1.190	66,78
Jersey	Kvier	4.389	43,47	5.708	56,53
	Køer - 1. lakt.	1.592	36,25	2.800	63,75
	Køer - 2. lakt.	876	36,14	1.548	63,86
	Køer - øvr. lakt.	791	32,38	1.652	67,62
DRH	Kvier	237	59,70	160	40,30
	Køer - 1. lakt.	9	19,57	37	80,43
	Køer - 2. lakt.	-	-	-	-
	Køer - øvr. lakt.	-	-	-	-

3. Reproduktionsresultater for kvier i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 3a, 3b og 3c er baseret på en periode på et år.

Tabel 3a – 3c viser racevise reproduktionsresultater for kvier, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. Insemineringer og 5 insemineringer med KKS hos kvier pr. år.

Tabel 3a. Reproduktionsresultater for RDM kvier.

Antal besætninger i gns.: 135	KSS	Alm. sæd
Andel af inseminerede påbegyndt med:	46,6	53,4
Kviens alder ved 1. inseminering	15,8	16,2
Kviernes gennemsnitlige NTM	9,4	8,3
IO56	63,5	70,2

Tabel 3b. Reproduktionsresultater for HOL kvier

Antal besætninger i gns.: 754	KSS	Alm. sæd
Andel af inseminerede påbegyndt med:	48,6	51,4
Kviens alder ved 1. inseminering	15,5	16,1
Kviernes gennemsnitlige NTM	8,6	8,5
IO56	60,0	69,6

Tabel 3c. Reproduktionsresultater for Jersey kvier

Antal besætninger i gns.: 161	KSS Alm. sæd
Andel af inseminerede påbegyndt med:	46,2 53,8
Kviens alder ved 1. inseminering	14,8 15,5
Kviernes gennemsnitlige NTM	6,4 6,4
IO56	58,3 70,7

4. Reproduktionsresultater for 1. laktations køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd for køer i 1. laktation. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 4a, 4b og 4c er baseret på en periode på et år.

Tabel 4a – 4c viser racevise reproduktionsresultater for 1. laktations køer, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. insemineringer og 5 insemineringer med KKS hos 1. laktations køer.

Tabel 4a. Reproduktionsresultater for 1. laktations RDM-køer

Antal besætninger i gns.: 17	KSS Alm. sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	38,3 61,4
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	80,5 100,7
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,08 2,02
Køernes gennemsnitlige NTM	6,3 5,2
IO56	47,9 67,3

Tabel 4b. Reproduktionsresultater for 1. laktations HOL-køer

Antal besætninger i gns.: 86	KSS Alm. sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	34,7 65,3
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	84,1 113,3
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,10 2,10
Køernes gennemsnitlige NTM	4,3 3,7
IO56	55,2 63,3

Tabel 4c. Reproduktionsresultater for 1. laktations Jersey-køer

Antal besætninger i gns.: 74	KSS Alm. sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	37,1 62,9
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	83,0 119,9
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	1,86 1,83
Køernes gennemsnitlige NTM	4,1 3,0
IO56	57,7 63,2

5. Reproduktionsresultater for 2. laktations køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd for køer i 2. laktation. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 5a, 5b og 5c er baseret på en periode på et år.

Tabel 5a – 5c viser racevise reproduktionsresultater for 2. laktations køer, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. insemineringer og 5 insemineringer med KKS hos 2. laktations køer.

Tabel 5a. Reproduktionsresultater for 2. laktations RDM-køer

Antal besætninger i gns.: 11	KSS Alm. sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	33,1 66,9
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	83,7 99,9
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,78 2,60
Køernes gennemsnitlige NTM	5,4 2,5
IO56	42,8 61,1

Tabel 5b. Reproduktionsresultater for 2. laktations HOL-køer

Antal besætninger i gns.:48	KSS Alm. sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	36,0 64,0
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	80,1 103,3
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,66 2,57
Køernes gennemsnitlige NTM	3,7 3,3
IO56	49,8 63,3

Tabel 5c. Reproduktionsresultater for 2. laktations Jersey-køer

Antal besætninger i gns.: 55	KSS Alm. sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	39,3 60,7
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	77,2 97,3
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,31 2,31
Køernes gennemsnitlige NTM	3,1 1,8
IO56	54,4 66,7

6. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations køer i besætninger med systematisk anvendelse af KSS

Formålet med statistikken er at kunne sammenligne drægtighedsresultater ved brug af KSS og almindelig sæd for køer i senere laktationer. Derfor er resultaterne baseret på besætninger, som både bruger KSS og almindelig sæd.

For at kunne beregne opdaterede drægtighedsresultater er "Ikke Omløber % ved 56 dage" (IO56) anvendt som mål for drægtighedsprocent. Statistikkerne i tabel 6a, 6b og 6c er baseret på en periode på et år.

Tabel 6a – 6c viser racevise reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations køer, som er påbegyndt i det seneste år i besætninger, der bruger mellem 10 og 90 % KSS og har minimum 20 1. insemineringer og 5 insemineringer med KSS hos 3. og øvrige laktations køer.

Tabel 6a. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations RDM-køer

Antal besætninger i gns.: 15	KSS Alm. Sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	31,1 68,9
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	80,5 96,4
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,92 2,67
Køernes gennemsnitlige NTM	4,3 0,1
IO56	44,1 60,1

Tabel 6b. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations HOL-køer

Antal besætninger i gns.: 45	KSS Alm. Sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	34,2 65,8
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	84,6 105,7
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,85 2,70
Køernes gennemsnitlige NTM	2,0 0,6
IO56	54,2 64,3

Tabel 6c. Reproduktionsresultater for 3. og øvrige laktations Jersey-køer

Antal besætninger i gns.: 45	KSS Alm. sæd
Andel af 1. inseminerede påbegyndt med:	38,1 61,9
Køernes interval fra kælvning til 1. inseminering	83,5 102,6
Køernes ydelse ved 1. Kontrollering kg. F+P	2,44 2,34
Køernes gennemsnitlige NTM	-0,1 -1,7
IO56	54,1 62,8